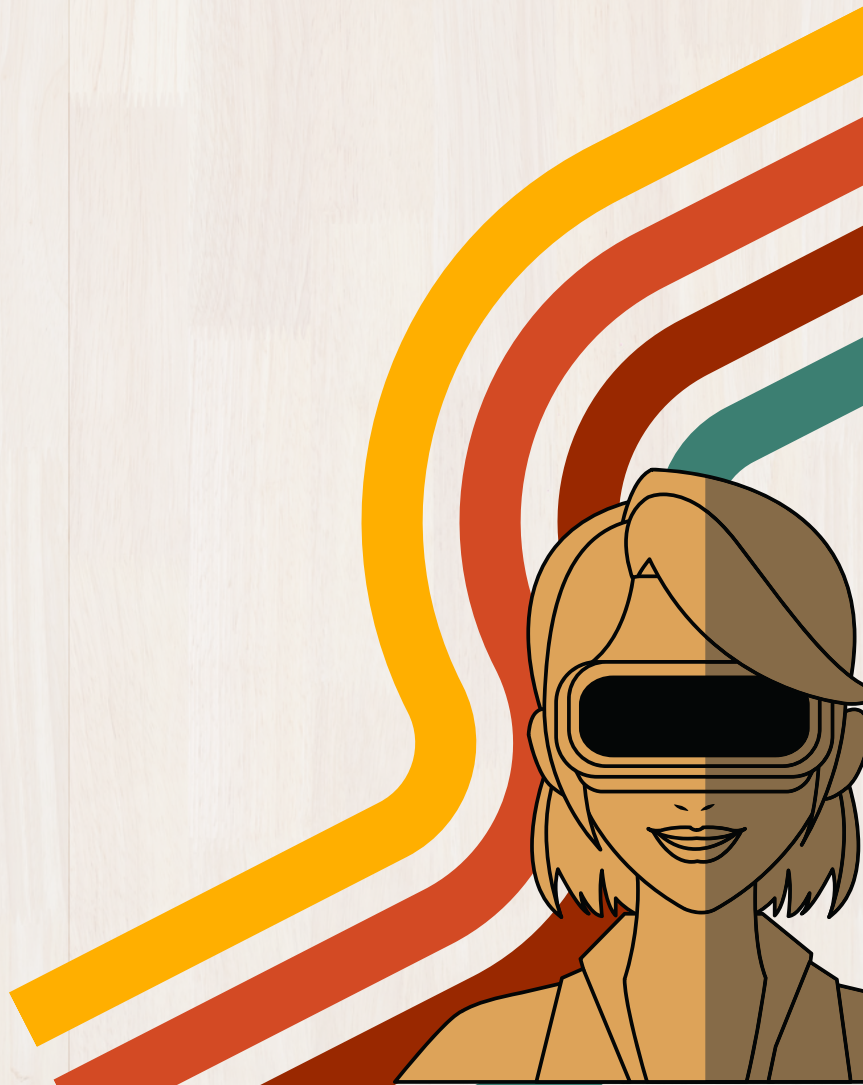

Virtual Reality

Pionieren in de DDR

Reflectieopdrachten

Pionieren in de DDR

Reflectieopdrachten.....	3
• Perspectief van de pioniersleider.....	3
• Beschrijf jouw eigen schooltijd.....	4
• Inlevingsopdracht met twee perspectieven.....	5
• Debatopdracht.....	7
• Pitchopdracht.....	7
• Posterpresentaties.....	7
• Onderwijsleergesprek.....	7
• Scène.....	7

Lesmateriaal Pionieren in de DDR

Ontwikkeld door: Afdeling Onderwijs & Uitwisseling

i.s.m. Merel van Selm-Olthof & Lara Hörnemann

Duitsland Instituut Amsterdam ©2025

www.duitslandinstituut.nl | E-Mail: onderwijs-dia@uva.nl

Werkblad 1: Perspectief van de pioniersleider

1) Wat vond jij van de pioniersleider? Maakte hij op jou een vriendelijke indruk, of juist een onvriendelijke, of een combinatie van meerdere eigenschappen? Geef ook voorbeelden waarom je dit zo ervaren hebt.

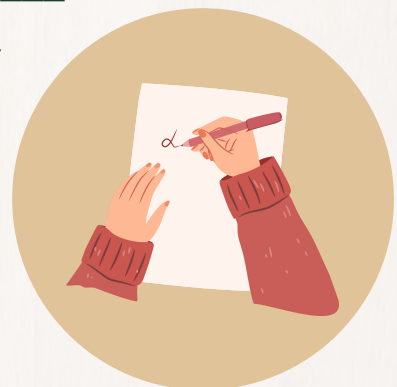
2) Welke invloed /welk effect had de stem van de pioniersleider op jou?

3) Hoeveel medailles heb jij ontvangen? En wat was de reactie van de pioniersleider daarop?

4) Wat deed zijn reactie met jou? En hoe denk je dat dit in het echt op een kind over zou komen?

Werkblad 2: Beschrijf jouw eigen schooltijd

Stel je voor: Over 20 jaar ontvang jij een brief van een familielid of vriend, waarin hij of zij de schooltijd van 20 jaar geleden beschrijft. Aan het eind van de brief vraagt hij/zij jou naar jouw schooltijd. Hoe zou jij over 20 jaar terugkijken op jouw schooltijd? Dat ga je beschrijven in een brief aan jouw familielid of vriend. Schrijf een brief van 250 woorden waarin onder andere de volgende punten verwerkt worden.

[illegible]

Werkblad 3: Inlevingsopdracht vanuit twee perspectieven

Opdracht 1 (ca. 20 min.):

Rol 1: De pioniersleider

1) Hoe zou je de rol van de pionierskampen omschrijven binnen de opvoeding van de socialistische jeugd?

2) Welke idealen en waarden probeerde je aan de kinderen over te brengen?

3) Hoe zag je de rol van discipline en groepsvorming binnen het pionierskamp?

4) In hoeverre vond je dat de activiteiten in het pionierskamp bijdroegen aan de opbouw van een socialistische samenleving?

5) Hoe keek je destijds naar de relatie tussen ideologie en vrije tijd voor de jeugd?

Rol 2: De Zeitzeuge

1) Hoe heb je de tijd in het pionierskamp ervaren?

2) Welke herinneringen heb je aan de activiteiten en het dagelijks leven in het zomerkamp?

3) Welke rol speelde ideologische indoctrinatie volgens jou in het zomerkamp?

4) Hoe ervaar je nu, met de kennis van achteraf, de invloed van het pionierskamp op jouw leven?

5) Vond je dat er ruimte was voor persoonlijke ontwikkeling of afwijkende meningen binnen het zomerkamp?

Opdracht 2a - Debatopdracht

Houd een debat van ongeveer 20 minuten over de stelling:

"De pionierskampen hebben een waardevolle bijdrage geleverd aan de opvoeding van de DDR-jeugd."

De pioniersleider verdedigt de stelling, de Zeitzeuge bekritiseert deze. Gebruik wat je hebt geschreven bij opdracht 1 om jouw kant van het verhaal kracht bij te zetten.

Doe dit als volgt:

- Beurt 1 kamp voor: Openingsbeurt (3 min)
- Beurt 1 kamp tegen: Openingsbeurt (3 min)
- Beurt 2 kamp voor: Verweerbeurt (3 min)
- Beurt 2 kamp tegen: Verweerbeurt (3 min)
- Beurt 3 kamp voor: Slotbeurt (3 min)
- Beurt 3 kamp tegen: Slotbeurt (3 min)

Jouw medeleerlingen en docent beoordelen wie er uiteindelijk het beste heeft gedebatteerd.

Opdracht 2b – Pitchopdracht

Pitch naar aanleiding het stuk dat je hebt geschreven over de pioniersleider of de Zeitzeuge in vijf minuten wat je geleerd hebt. Het doel van de pitch is dat jullie over elkaars rollen leren en dus beide perspectieven kunnen vertellen.

Per pitch ongeveer 2 minuten

Opdracht 2c – Posterpresentaties

Je maakt een poster waarop beide visies naast elkaar te zien zijn. Doe dit als volgt:

- De linkerhelft van de poster toont de visie van de pioniersleider.
- De rechterhelft toont de visie van de Zeitzeuge.

Ondersteun je verhaal met beeldmateriaal, bijvoorbeeld afbeeldingen, propagandateksten, tekeningen, etc.

Opdracht 2d – Onderwijsleergesprek

Nadat je jouw rol hebt uitgezocht en opgeschreven én dit met je duo/in je groepje hebt besproken, ga je met de hele klas in gesprek over volgende vragen:

- Welke rol had en wat is je opgevallen bij het uitwerken van deze rol?
- Welke overeenkomsten of tegenstellingen kwamen jullie tegen?
- Hoe denken jullie nu zelf over de invloed van de kampen en ideologie op jongeren?

Opdracht 2e – Scène

Bedenk en speel samen een korte scène waarin de pioniersleider en de Zeitzeuge elkaar na jaren ontmoeten. De plek waar ze elkaar ontmoeten, mag je zelf bepalen.

- Wat zeggen ze tegen elkaar?
- Hoe reageren ze op elkaars visie?
- Dit kan een dramatische of humoristische draai krijgen, afhankelijk van de aanpak.